

[Socialministeren]

Hensigten med undersøgelsen har været at finde frem til metoder, der kan skabe større ansvarlighed hos medarbejdere og klienter, idet ledelsen har ment at kunne konstatere, at alt for mange kontanthjælpsforløb – specielt med yngre kvindelige brugere af systemet – virker passiviserende.

Undersøgelsen blev gennemført ved interviewundersøgelser og klientinddragelse i seminar. I interviewundersøgelsen deltog 18 ud af i alt 143 kvindelige kontanthjælpsmodtagere.

Aldersmæssigt fordelte kvinderne sig således, at 4 var under 20 år, 9 var i aldersgruppen 20–24 år, 1 var i aldersgruppen 25–29 år, 2 var i aldersgruppen 30–34 år, og 2 var i aldersgruppen 35 år og derover. Af de adspurgte 18 kvinder var 14 enlige og 4 samboende, og mens 7 af kvinderne ingen børn havde, var der 11 kvinder, der havde mindst 1 barn.

Undersøgelsen afdækkede, at de kvindelige kontanthjælpsmodtagere i grove træk kan deles op i 3 grupper, nemlig svingdørsklienterne, de utilpassede og de tilpassede klienter. Heraf udgjorde de tilpassede klienter ca. 50 pct. af de adspurgte.

Mens svingdørsklienterne kendetegnes ved korte klient- og problemkarrierer, har såvel de utilpassede som tilpassede klienter været klienter i længere tid. Næsten ingen i denne gruppe har haft et ordinært arbejde på det almindelige arbejdsmarked, i hvert fald ikke inden for de seneste mange år. Derimod har de alle været igennem forskellige beskæftigelsesmæssige foranstaltninger, kurser, jobpraktikker, arbejdsprøvninger, arbejdstilbud m.v. Men det har ikke ført til et arbejde på det almindelige arbejdsmarked af forskellige årsager såsom manglende selvtillid/erfaring, utilstrækkelig uddannelse samt den store arbejdsløshed.

I denne situation har de tilpassede klienter i modsætning til de utilpassede formået at indrette deres liv på, at kontanthjælpen er grundlaget for deres tilværelse, og her er vi så ved sagens kerne. Et klientforløb bør aldrig udvikle sig således, at kontanthjælpsmodtageren efter en periode kan siges at være tilpasset.

Intentionerne bag bistandsloven har aldrig været, at kontanthjælpen skal udgøre et varigt forsørgelsesgrundlag. Det kan virke stødende, når arbejdsduelige yngre kvinder indretter deres tilværelse på at blive underholdt af det offentlige uden at skulle yde en arbejdsindsats.

Og set i et lidt længere perspektiv gør man dem også en bjørnetjeneste. De kan jo ikke hele resten af deres liv være småbørnsmødre.

Vi har i de seneste år i en række kommuner set gode eksempler på, at lovens intentioner kan nås ved en engageret indsats over for unge kontanthjælpsmodtagere. Disse kommunale initiativer, der sidste sommer blev fulgt op af lovreglerne om ungdomsydelse, har i nogle kommuner medført, at der på nuværende tidspunkt ingen kontanthjælpsmodtagere er i alderen 18–20 år (bortset fra en mindre gruppe syge og narkomaner), og at kontanthjælp som begreb forventes afskaffet for gruppen op til 25 år i den nærmeste fremtid.

Den omtalte undersøgelse fra Randers er behæftet med en vis usikkerhed på grund af det forholdsvis lille antal personer, der har deltaget i interviewundersøgelsen. Jeg mener dog at kunne udlede, at man gennem en tidlig beskæftigelsesmæssig indsats kunne have undgået den beskrevne situation.

De omtalte kvinder skulle have været aktive ret som 18–20-årige for at undgå de massive nederlag, som præger mange af dem i dag. De har aldrig haft mulighed for at få reelle arbejds erfaringer og derved opleve den glæde ved arbejde, som de unge, der er kommet med i de mange nye projekter, har givet udtryk for.

Derfor er det vigtigt, at vi tager fat i de unge i dag, så de ikke havner i samme situation. Og med hensyn til de ikke helt unge må vi se opmærksomt på de initiativer, der tages rundt omkring i kommunerne, bl.a. også i dem, der er med i projektet »Der er brug for alle«. Kan vi af disse initiativer drage en lære, der kan fremmes gennem ændringer i lovgivningen, vil jeg være meget positiv over for at hjælpe til.

Spm. nr. S 317

Til *socialministeren* (7/3 91) af:

Pia Christmas-Møller (KF):

»Finder ministeren det rimeligt, at det for en del bistandsklienter ikke kan betale sig at tage arbejde, og hvad agter ministeren at foretage sig i den anledning?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 316.